

A Sükösd-Bethlen várkastély

A Sükösd-Bethlen várkastély

Alsórákos híres műemléke a Bethlen-kastély. A kastély építője Sükösd György, mezei kapitány, udvari tanácsos, korának igen tekintélyes embere volt. A kastély négyszögű, négy magas kerek bástyával. A délnyugati bástyán Orbán Balázs még kibetűzhette a következő feliratot.: Soli deo glória. Extrui fecit ex fundamento Georgius Sükösd A.D. 1624.9.máj. A bástya keleti oldalán pedig: Saepe calamitas felicitatis est causa. A belső épületeket vastag külső fal, s ezt vízzel telt tíz öl szélességű sánc övezett. Dóriai oszlopon nyugvó porticusáról reneszánsz kőkeretű ajtó vezetett a lovagterembe. Ez teljesen elpusztult. A korabeli leírások alapján tudjuk, hogy igen szép lehetett. Gazdagon díszítették domborművek, csigaszerű ékítmények, virágfüzérék. A hagyomány szerint görög foglyok készítették e műremeket. A kastély szobái lakályosak voltak, szép hajlatú boltívekkel.

A bástyák kívül kerek, belül nyolcszögűek

Sükösd György halála után nemsokára 1694-ben, a

várkastély Bethlen Sámuel birtokába kerül. Ő építteti 1700-ban a bejáró fölé a tornyot. Ezen kőbe vésvé a kígyós Bethlen-címer körül e felirat van: Comes Sámuel Bethlen Comes Coma (comitatus de Küküllő ac sedis Siculucalis Marcus Capitaneus, utrobique supremus) (Gróf Bethlen Sámuel, Küküllő vármegye főispánja és Maros székely szék főkapitánya), 1700. Bethlen Sámuel keresztapjától Budai Pétertől kapja a kastélyt és az uradalmat. Bethlen gróf magasabbra emelteti a falakat és a bástyákat. A lovagtermet is ő díszítteti. A kastély berendezését Literati István 1697-ben készített összeírásából ismerjük.

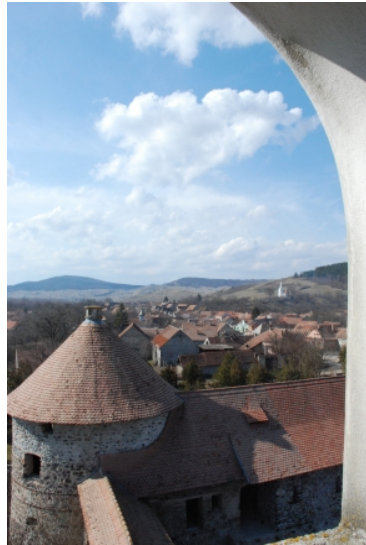
A kastélyt több kőfal védte. A külső fal a vízáróktól húsz méterre lehetett, két végén hatszögű bástyákkal. E két bástya között lépcsős lejárát volt a mai Oldalkertbe, a kastély parkjába. A vízárók felett híd volt, csigákkal felvonható kapuszerkezettel.

Az 1765-ben készült leltár már hadászati készülékeket nem tartalmaz. A kastély nem szolgált állandó lakhelyül urainak. Az úri lakosztályon kívül gazdatisztek és az uradalmi alkalmazottak lakásai is itt voltak. A vártól nyugatra voltak a jobbágytelkek, délre a park, keletre és északra gazdasági épületek, kertek.

A kastély a Bethlen család birtoka az uradalommal együtt 1863-ig. Az utolsó tulajdonos Bethlen Mihály. Tőle vette meg az Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt. s így jutott aztán a legnagyobb részvényes, gróf Teleki Sámuel tulajdonába. 1903-ban vásárolta meg 420.000 koronáért a várkastélyt és az uradalmat a Közbirtokosság. (B)

A várkastély pusztulása 1918-ban kezdődött. Lebontották a lovagtermet, s ez el is pusztult. Gyermekehelyet akartak aztán berendezni. Nem sikerült. Egy ideig a csendőrség használja, aztán lakóház a rendeltetése. Gazdasági istállóként kezdik használni tenyészállatok részére. 1945-ben megbontják a várfalat az Új utca felé, s kaput nyitnak, amelyiken befér a cséplőgép. 1962-től a kollektív gazdaság raktára, s az egyik bástyáját a tűzoltók használják. A földrengés megrepszti a tornyot. Gyommal, szeméttel telítődik az udvar, s mind rosszabb és rosszabb állapotba kerül.

A várkastély köré telepített park ideig óráig takargatja a romkastélyt. A község vezetősége többször is próbálkozik restaurálási javaslattal. A nagy árvíz előtt szóba is kerül, de aztán elejtik a tervet.

A református egyház lelkipásztora az 1989-es decemberi fordulat után minden követ megmozgat a restaurálás érdekében.

Ifjúsági romeltakarító tábort szervez, s Nagy Dezső református pap érdeme, hogy megindul az érdeklődés. 1992-től az állami műemlékvédelem részánja magát a restaurálásra, s megindul a munka. Eddig mintegy 350 millió lejbe került az államnak a munkálat.

A Bethlen-kastély restaurálása érdekében a Brassó megyei RMDSZ kezdeményezésére 1992-ben megalakult a Bethlen Alapítvány. Az alapítványt törvényesen is jegyezték

22 alapítótaggal indult és 1996-ig Olsewsky Jakabos Imola művésznő volt az elnöke. Az új választások Antal István országgyűlési RMDSZ képviselőt bízzák meg a tisztség viselésével. Az alapítvány célja Alsórákos turisztikai, közművelődési és gazdasági fellendítése.

